

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPO-P1_1P-204, MPO-P1_2P-204, MPO-P1_3P-204, MPO-P1_4P-204, MPO-P1Q1P-204, MPO-P1Q3P-204
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin poprawkowy – wrzesień 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	30 września 2020 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne spełniające warunki zadania.

Nr zadania	Poprawne odpowiedzi	Schemat punktowania
1.	Poprawna odpowiedź PRAWDA FAŁSZ FAŁSZ	1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.
2.	Poprawna odpowiedź A	1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.
3.	Przykładowe odpowiedzi • Zmiana znaczenia wyrazu ‘wyzwanie’ zaszła w wyniku postępującego wpływu języka angielskiego na język polski. • Na skutek globalizacji kultury pierwotne znaczenie wyrazu ‘wyzwanie’ zostało zmodyfikowane pod wpływem znaczenia angielskiego wyrazu ‘challenge’. • Źródłem zmiany jest wpływ języka angielskiego (obcego) na język polski. • Powszechność angielskiego wyrazu ‘challenge’ doprowadziła do zmiany znaczenia wyrazu ‘wyzwanie’	1 p. – za poprawne wskazanie źródła zmiany znaczenia wyrazu <i>wyzwanie</i> . 0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.
4.1	Przykładowa odpowiedź • Obiecywać, proponować dużą nagrodę, zapłatę komuś, kto zrobi rzecz uważaną za niemożliwą do wykonania. • Mówić o wysokiej nagrodzie, zapłacie komuś, kto zrobi coś, co uważane jest za niemożliwe do wykonania. • Uznanie, że znalezienie kogoś, kto wykona coś jest niemożliwe lub może zdarzyć się rzadko – nawet jeśli obieca się wysoką nagrodę. • Przyznanie nagrody komuś, kto dokona rzeczy wyjątkowo trudnej.	1 p. – za poprawne wyjaśnienie znaczenia frazeologizmu. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi. <i>Uwaga. Nie zalicza się odpowiedzi, z której <u>nie wynika</u>, że na uznanie zasługuje wykonanie czegoś, co jest <u>trudne lub niemożliwe</u>, np. wysoka nagroda dla kogoś, kto to wykona.</i>
4.2	Przykładowe odpowiedzi • <u>Ale</u> duża nagroda należy się <u>temu, kto dziś</u> w rzeczowniku ‘wyzwanie/wyzwania’ rozpozna zapożyczenie znaczeniowe z języka angielskiego / z języka obcego / z innego języka. • <u>Ale</u> duża nagroda należy się <u>temu, kto dziś</u> w rzeczowniku ‘wyzwanie/wyzwania’ rozpozna zapożyczenie znaczeniowe. • <u>Ale</u> duża nagroda należy się <u>temu, kto dziś</u> wie/rozumie, że nowe znaczenie rzeczownika ‘wyzwanie/wyzwania’ zostało zapożyczone z języka angielskiego.	1 p. – za poprawne zastąpienie wskazanych w poleceniu sformułowań z zachowaniem sensu zdania potwierdzonego kontekstem ostatniego akapitu tekstu. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną, niepełną albo brak odpowiedzi.

	• <u>Ale</u> rzadko można spotkać <u>tego, kto dzisiaj</u> w rzeczowniku 'wyzwanie/wyzwania' rozpozna zapożyczenie znaczeniowe z języka angielskiego / z języka obcego / z innego języka. • <u>Ale</u> trudno znaleźć <u>tego, kto dziś</u> ma świadomość, że nowe znaczenie słowa 'wyzwanie' pochodzi z języka angielskiego.	Uwaga: • Jeżeli ze zredagowanego przez zdającego zdania nie wynika, że sformułowanie 'tak odczuwa ten wyraz' oznacza świadomość użytkownika języka, że rzeczownik 'wyzwanie' jest zapożyczeniem znaczeniowym, to przyznaje się 0 punktów. • Dopuszczalne są odpowiedzi zawierające zaimek 'ten' w innym przypadku niż celownik oraz inny wariant przysłówka 'dziś' tj. 'dzisiaj'.
5.	Poprawna odpowiedź D	1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.
6.	Przykładowe odpowiedzi <i>spotykamy się, czytamy, słyszymy, proszę zauważyć, powinniśmy (odpowiedzieć)</i>	1 p. – za poprawne wskazanie dwóch sformułowań. 0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.
7.1.	Poprawna odpowiedź Autor: Bolesław Prus Tytuł: „Lalka”	1 p. – za poprawne podanie nazwiska autora i tytułu utworu. 0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi. Uwaga. Uznaje się odpowiedzi B. Prus, Prus. Nie uznaje się pomyłki w imieniu, np. Bronisław Prus.
7.2	Przykładowe odpowiedzi Fragment 1. <i>W kontekście podanego fragmentu można mówić o wyzwaniach zdefiniowanych przez A. Markowskiego jako trudne zadania, nowe sytuacje, z którymi trzeba się w życiu zmierzyć. Miłość Stanisława Wokulskiego do Izabeli Łęckiej sprawiła, że podejmował się wciąż trudnych lub nowych zadań, np. zbliżył się do ukochanej, mimo że pochodziła z wyższej niż on warstwy społecznej, nauczył się języka angielskiego.</i> Fragment 2. <i>W kontekście podanego fragmentu wyraz 'wyzwanie' został użyty w opisanym przez A. Markowskiego pierwotnym znaczeniu tj. sprowokowania kogoś do rywalizacji np. w formie pojedynku. Fragment 2. zawiera refleksje barona</i>	2 p. – za poprawne przyporządkowanie znaczeń wyrazu wyzwanie do obu fragmentów oraz poprawne wyjaśnienie tego przyporządkowania. 1 p. – za poprawne przyporządkowanie znaczenia wyrazu wyzwanie do jednego z fragmentów oraz poprawne wyjaśnienie tego przyporządkowania.

	Krzeszowskiego w odniesieniu do sytuacji, w której się znalazł, tj. konieczności wzięcia udziału w pojedynku, na który wyzwał go Stanisław Wokulski.	0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.								
8.	Poprawna odpowiedź <table><tr><th>Akapit</th><th>Pytanie</th></tr><tr><td>3.</td><td>F</td></tr><tr><td>5.</td><td>D</td></tr><tr><td>7.</td><td>B</td></tr></table>	Akapit	Pytanie	3.	F	5.	D	7.	B	2 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech pytań. 1 p. – za poprawne przyporządkowanie dwóch pytań. 0 p. – za poprawne przyporządkowanie jednego pytania, odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.
Akapit	Pytanie									
3.	F									
5.	D									
7.	B									
9.	Przykładowe odpowiedzi - Fascynacja oryginałem. - Miłość do książki. - Walory literackie (artystyczne i językowe) dzieła. - Chęć sprostania wyzwaniu, jakim jest tłumaczenie arcydzieła. - Chęć uwspółcześnienia przekładu/zastosowania współczesnej koncepcji przekładu. - Realizacja zamówienia.	2 p. – za poprawne wskazanie trzech powodów. 1 p. – za poprawne wskazanie dwóch powodów. 0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.								
10.	Przykładowe odpowiedzi - Za pomocą tego porównania autor tekstu podkreślił, że tłumacz wykonuje swój zawód / wykonuje pracę, z której się utrzymuje. - Użycie porównania pracy tłumacza do pracy szewca wyjaśnia, że podjęcie się tłumaczenia tekstu nie zawsze wynika z fascynacji dziełem, często bywa realizacją zlecenia. - Porównanie pracy tłumacza do pracy szewca służy zilustrowaniu przykładem specyfiki zawodu tłumacza, który jest rzemieślnikiem tak jak szewc. - To porównanie wskazuje na podobieństwo sytuacji szewca i tłumacza – pierwszy szyje buty na zamówienie, drugi pracuje nad przekładami zleconymi przez wydawnictwo.	1 p. – za poprawne i zgodne z tekstem wyjaśnienie. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.								
11.1	Poprawna odpowiedź czytało	1 p. – za poprawne wypisanie z tekstu antonimu. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.								

11.2	Przykładowe odpowiedzi • <i>Autor pozytywnie ocenia przekłady dzieł dokonane w powojennej Polsce, ponieważ uważa, że książki tłumaczyli wtedy profesjonaliści (wybitni tłumacze), a wydawnictwa bardzo dbały o poprawność języka i staranność edycji.</i> • <i>Zmieniła się koncepcja przekładu tekstów, dlatego powojenne przekłady są inne niż współczesne, ale nie oznacza to, że są gorsze.</i>	1 p. – za poprawne wyjaśnienie, co autor sądzi o dawnych przekładach arcydzieł. 0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.
12.	Przykładowa odpowiedź <i>Wiktor Dłuski w swoim artykule zastanawia się nad sensownością dokonywania nowych przekładów arcydzieł literackich. Podaje powody, dla których tłumacze podejmują się tego zadania. Wyjaśnia też, jak wraz z upływem czasu zmieniła się koncepcja przekładu. Oceniając pozytywnie istniejące tłumaczenia wybitnych dzieł i dzieląc się osobistym doświadczeniem, stwierdza, że można dokonywać nowych przekładów, ale nie jest to konieczne.</i>	3 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; adekwatny poziom uogólnienia; streszczenie logicznie spójne; właściwa liczba słów. 2 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia LUB logicznej spójności streszczenia. 1 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ logicznej spójności streszczenia. 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.
Razem:		20

Zadanie 14. (0–50)

Temat 1. Nadzieja – źródło duchowej siły czy słabości człowieka? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do podanego fragmentu *Lalki* Bolesława Prusa, całej powieści oraz do wybranego tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Wskazówki do tematu nr 1.

- Teza musi być zgodna z poleceniem, fragmentem tekstu, odniesieniem do całości utworu oraz z przywołanym tekstem kultury.
- Uzasadnienie powinno wynikać z interpretacji załączonego fragmentu, odwołania do *Lalki* i innego tekstu kultury, a odwołania te muszą być funkcjonalne dla argumentacji, nie mogą być prostym streszczeniem.
- W przypadku *Lalki* i innych utworów oznaczonych gwiazdką w podstawie programowej błąd rzeczowy może mieć charakter błędu kardynalnego.

Kryteria oceny rozprawki

A	Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	B	Uzasadnienie
6	Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18	Uzasadnienie trafne i precyzyjne
		12	Uzasadnienie trafne i częściowe
3	Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	8	Uzasadnienie trafne
		4	Uzasadnienie częściowe
0	Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0	Brak uzasadnienia

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyskała ocenę 6, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż trzech punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Pojawienie się rzeczowego błęd

C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

ów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

/, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

w, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

alnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące kryteriów**A. Sformułowanie stanowiska**

stanowisko będące rozwiązaniem problemu.

Adekwatność to odpowiedź na postawione pytanie.

postawę ambiwalentną wobec problemu.

Sformułowanie stanowiska jest niepełnym zrozumieniem tekstu.

Wypowiedź argumentacyjna niezwiązana z poleceniem.

Sformułowanie stanowiska nie jest

B. Uzasadnienie stanowiska

Uzasadnienie nie musi być zgodne z

Uzasadnienie:

– **pogłębione** to uzasadnienie

– **trafne** zawiera logicznie

Szerokość uzasadnienia ocierającego się o

Uzasadnienie jest:

– **szerokie**, jeśli zdający traktuje

– **wąskie**, jeśli zdający traktuje

– **częściowe**, jeżeli (a) nie

argumenty są niepoparte

Wypowiedź argumentacyjna, lub rozwija

C. Poprawność rzeczową to

uzasadnienie stanowiska w oparciu o

Błąd kardynalny to błąd w

interpretacyjnego przywołanie

D. Kompozycja oceniana jest

wziąć pod uwagę, czy w tekście

stanowiska i uzasadniającym

elementów, a także czy wyodrębnione

li podział tekstu na segmenty (części) i ich

eterycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej

kompozycji nie jest błędem, jeśli

segmentacja jest funkcjonalna.

li podział tekstu na segmenty (części) i ich

eterycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej

kompozycji nie jest błędem, jeśli

segmentacja jest funkcjonalna.

cenę rozprawki

w postaci tezy lub hipotezy). Zdający powinien zrozumieć problem postawiony w poleceniu i sformułować

problemu. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą rozwiązania problemu**.

zgodność, współmierność) **stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować

problemu). **Jeżeli częściowo udaną próbą** odpowiedzi problemu jest skutkiem niepełnego zrozumienia problemu lub

jeżeli brak stanowiska, może zawierać jedynie streszczenie tekstu, biografię autora itp. lub rozwijać myśli

stanowić wyodrębnionej części rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębniona częścią rozprawki. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

E. Spójność lokalną oceniamy sąsiedztwie zdaniami w akapicie, które nie są logicznie, ani gramatycznie powiązane.

F. Styl tekstu oceniamy się ze względu na **Styl** uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowuje się w wypowiedzi, sytuacji egzystencjalnej, odstępstwa od stosowności
- **częściowo stosowny**, jeśli pojawiają się wyrazy i konstrukcje, które mieszają różne style
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl wypracowania nie musi być jednolity z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językowa oceniamy błędy fleksyjne i stylistyczne. Błąd stylistyczny to konstrukcja, która nie jest poprawna w jakimś tekście, w jakim jest pisany, nie jest poprawna składniowo. Błądów logicznych nie oceniamy.

H. Poprawność zapisu oceniamy błędy ortograficzne oraz ich **wagę** (błędy rażące oceniamy jako błędy rażące, błędy interpunkcyjne w zapisie słów oceniamy jako błędy interpunkcyjne). Błędy interpunkcyjne Jerzy

a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie. Znaczące zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku literackiego, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszczalne są drobne, sporadyczne odstępstwa od zasady *decorum*.

wypowiedzi zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi używa wyrazów z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

wypowiedzi zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl jest z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Styl jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, stylistycznych.

Styl jest z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. w wypowiedzi używa wyrazów z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub stylistyczne.

Styl jest ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) i **wagę** błędów (błędy rażące oceniamy jako błędy rażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja błędów.

Temat 2. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i ją uzasadnij. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Wskazówki do tematu 2.

- Koncepcja interpretacyjna zdającego musi być widoczna w pracy, choć nie musi być wyrażona w formie tezy, może wynikać pośrednio z wywodu.
- Przywołany przez zdającego kontekst powinien być sfunkcjonalizowany (nawiązujący do tekstu i pogłębiający koncepcję interpretacyjną). Nie wystarczy samo wskazanie lub hasłowe odwołanie się do niego.
- Proste odczytanie (parafrazowanie, streszczanie) utworu nie jest jego interpretacją.

etyckiego

A	Koncepcja interpretacyjna	B	U
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne	15	Uztra i p
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne	10	Uztra nie
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	5	Uz cz tra
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Br arę uz: int

Jeśli w kategorii A praca uzyskała ocenę 100%
Jeśli w kategorii A praca uzyskała ocenę 90%
Jeśli praca składa się z mniej niż 100% ocen
Pojawienie się rzeczowego błęd

A. Koncepcja interpretacji
(wyrażonym np. w postaci tezy)
a także czy zdający dociera

nie /nej	C	Poprawnoś ć rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
e ,	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierzające	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierzające
e ne	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rażące
e												
ch nych	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjneg o	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

7, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

alnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów

efektem poszukiwania przez zdającego całościowego sensu utworu, tzn. jest pomysłem na jego odczytanie (tezy interpretacyjnej)). Ocenia się ją ze względu na to, czy jest **niesprzeczna z utworem** i czy jest **spójna**, tzn. czy jest zgodna z dosłownym i niedosłownym interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym.

Koncepcja może być:

- **częściowo sprzeczna** z
- **całkowicie sprzeczna** z
- **spójna**, gdy obejmuje i
- **niespójna**, gdy jest frag

Brak koncepcji to brak śl

B. Uzasadnienie interpretacji
Uzasadnienie może być:

- **trafne**, jeśli zawiera w
- **częściowo trafne**, jeśli
- **pogłębione**, jeśli znajdu
- **niepogłębione**, gdy z

C. Poprawność rzeczową o

Błąd kardynalny to błąd r:

D. Kompozycja jest ocen

gatunkiem wypowiedzi. Nale

niezbędne dla jasnego przed

logicznie oraz konsekwentnie

Kompozycja jest **funkcjona**

i realizowanymi w tekście fun

E. Spójność lokalną ocen

sąsiedztwie zdaniami w aka

n, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekście.

n, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekście.

całość odszukane przez piszącego sensy utworu.

czna, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy częściowe (np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania

z gdy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu

powiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu. Argumenty muszą wynikać

o znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstu.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstem lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy –

aj jeden argument powiązany z tekstem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.

ardzenie nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym,

oć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.

przywołuje argumenty tylko z tekstu albo tylko z kontekstu. Wszystkie argumenty muszą być

ę na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na

za usterki, a nie błędy rzeczowe.

świadczący o nieznanomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu

z zdającego.

względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia

ć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity

a koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są

I. Poprawność zapisu oceni
oraz ich **wagę** (błędy rażą
interpunkcyjnej w zapisie słów
błędów interpunkcyjnych Jer:

względem na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja drackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrazów przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo; pisownię przedrostków z-, s-, ś-; pisownię -by z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pytajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (On idzie do kina, ja zostaję w domu.)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (Idź tam, dokąd ci każą)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na -ąc, -szy
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (Auto, które oglądał, było za drogie)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli włącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (Jest mądrzejszy, niż myślałam.)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia

- k) brak przecinka między jednorodnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty)
 - l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
 - m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
 - n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone. *Uwaga: tę samą funkcję pełnią nawiasy albo przecinki*
 - o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człony wtrącone w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
 - p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).
2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.